

خطبه اول

بسم الله الرحمن الرحيم نحمده على ما كان و نستعينه من امرنا على ما يكون و نؤمن به و نتوكل عليه و نستغفره و نستهديه و نعوذ به من شرور أنفسنا و سيئات أعمالنا و نصلی و نسلّم على سيدنا و نبينا و طبی قلوبنا و شفیع ذوبنا ابی القاسم المصطفی محمد و علی آله الاطیبین الاطهرین و لا سیما بقیة الله فی الارضین.

توصیه به تقوا

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم بسم الله الرحمن الرحیم «یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله حق تقاته و لا تموتنّ الا و انتم مسلمون»^۱ عباد الله اوصیکم و نفسی بتقوی الله و ملازمة امره و مجانبه نهیه و تجهّزوا رحمتکم الله فقد نودی فیکم بالرحیل^۲ و تزودوا فانّ خیر الزاد التقوی^۳

همه شما برادران و خواهران نمازگزار و خودم را در اولین جمعه پس از ماه مبارک رمضان به استمرار بخشیدن به تقوای رضائی و پایبندی به پیام‌های نورانی ماه مبارک رمضان و رعایت تقوا در همه احوال و شئون زندگی توصیه و سفارش می‌کنم. امیدواریم خداوند همه ما را از روزه‌داران و رضائی‌هایی که به پیام ماه مبارک رمضان در طول سال پایبند هستند و تمام زندگی آن‌ها بوی تقوا، پرهیزگاری و پارسایی می‌دهد مقرر بفرماید.

یادآوری مباحث آسیب اجتماعی غضب

در خطبه‌های پیشین به یکی از آسیب‌های مهم در جامعه پرداختیم. عرض کردیم در فهرست حدود دوازده آسیب اجتماعی و ناهنجاری که بیشترین پرونده‌های دادگستری را به خود اختصاص می‌دهد مسئله غضب و دست‌اندازی به اموال و املاک دیگران است. غضب، دزدی، سرقت، اختلاس و تجاوز به اموال مردم و حقوق دیگران جزء اولین پرونده‌های دادگستری‌ها و دستگاه قضا است.

^۱ - سوره آل عمران، آیه ۱۰۲

^۲ - سید رضی، نهج البلاغه (صبحی صالح)، خطبه ۲۰۴، ص ۳۲۱.

^۳ - سوره بقره، آیه ۱۹۷.

الف) تجاوز به اموال خصوصی و عمومی

عرض کردیم که این تجاوز به حقوق مالی و اموال و املاک دیگران به دو بخش کلی تقسیم می‌شود: یکی تجاوز و دست‌اندازی به اموال شخصی دیگران و دوم غصب و تجاوز به بیت‌المال مسلمانان است. در هر یک از این دو بخش پرونده‌ای باز شد، روایاتی خوانده شد و در آن‌ها ملاحظه کردید که آن‌قدر مسئله حرمت و احترام اموال و حقوق دیگران بالا بود که می‌فرمود اگر یک لقمه حرام و تجاوز به حقوق دیگران در زندگی کسی سریان و جریان پیدا کرد بر اساس روایات تا چهل روز عبادت او قبول نمی‌شود «مَنْ أَكَلَ لُقْمَةً حَرَامٍ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلَاةٌ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً وَ لَمْ تُسْتَجَبْ لَهُ دَعْوَةٌ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا وَ كُلُّ لَحْمٍ يُنْبِتُهُ الْحَرَامُ فَالْتَّارُ أَوْلَى بِهِ وَ إِنَّ اللُّقْمَةَ الْوَاحِدَةَ تُثَبِّتُ اللَّحْمَ»^۴ و آن لقمه حرام در زندگی فردی و شخصی فرد خسارت به بار می‌آورد و زندگی خانوادگی او را آسیب‌پذیر می‌کند و نهایتاً جامعه به خاطر فرهنگ غصب و سرقت و دست‌اندازی به اموال دیگران مسیر سقوط را طی می‌کند. در روایت بود «إِذَا وَقَعَتِ اللُّقْمَةُ مِنْ حَرَامٍ فِي جَوْفِ الْعَبْدِ لَعْنَةُ كُلِّ مَلَكٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ»^۵ کسی که به اموال دیگران دست‌اندازی می‌کند مورد لعنت ملائکه آسمان‌ها قرار می‌گیرد.

ب) راه‌های مشروع تصرف در اموال دیگران

عرض کردیم اموال دیگران که از به دست آمده است برای ما قابل تصرف نیست مگر از چهار مسیر که توضیح داده شد: اذن و اجازه و اباحه و عقد و یا اینکه قانون (که در پرتو شرع باشد) یا شرع اجازه دهد. فقط همین چهار راه وجود دارد تا بتوانیم در اموال دیگران تصرف کنیم. در غیر این صورت «النَّاسُ مُسَلِّطُونَ عَلَى أَمْوَالِهِمْ»^۶ رفتن به سمت اموال و حقوق دیگران مجازات سنگین در دنیا و آخرت دارد و نتایج و حدود و تعزیرات است که به‌عنوان مجازات در نظر گرفته شده است.

ج) تعابیر بلند امیر مؤمنان (ع) در رابطه با متجاوزان به بیت‌المال

^۴ - علامه مجلسی، بحار الانوار، ج ۶۳، ص ۳۱۴

^۵ - محمد بن احمد فتال نیشابوری، روضه الواعظین و بصیره المتعظین، ج ۲، ص ۴۵۷

^۶ - ابن ابی‌جمهور، عوالی اللئالی، ج ۱، ص ۲۲۲

در فصل دوم که اموال عمومی و بیت‌المال بود داد سخن داده شد و بخش‌هایی از نهج‌البلاغه را خواندیم که امیر مؤمنان - که یکی از عوامل شهادت ایشان نیز همین بود - عادلانه روی رعایت حقوق بیت‌المال ایستاده بودند و با تمام حدت و شدت عتاب و خطاب می‌کردند آنانی را که احتیاط در بیت‌المال را رعایت نمی‌کردند و جایی هم که می‌رسید عزل و مجازات می‌کردند با تعابیری که به تعدادی از آن‌ها در خطبه‌های سابق عرض شد. قسم جلاله خورده‌اند که اگر برای من مشخص شود که اگر بدانم به بیت‌المال دست‌اندازی کردی به اشد مجازات خواهم رساند.^۷ تجاوز و غصب به اموال دیگران وقتی لایابالی‌گری و بی‌احتیاطی می‌کند، قدرت دارد، اختیارات دارد و از آن‌ها سوء استفاده می‌کند و در مسیری می‌رود که میلیاردها از بیت‌المال را تضییع می‌کند یا اختلاس می‌نماید. عتاب و خطاب‌های سنگین امیر مؤمنان متوجه مأموران، کارمندان، کارگزاران و هر کسی که به حریم بیت‌المال نزدیک می‌شد است. فرهنگ نفی تعرض و تعدی را در نهج‌البلاغه می‌بینیم.

د) تخم مرغ دزد، شتر دزد می‌شود

دست‌اندازی به اموال دیگران از نقاط کوچک شروع می‌شود و گاهی دانش‌آموزی در مدرسه‌ای دست می‌برد مداد دیگری را بدون اجازه او برمی‌دارد تا می‌رسد به وقتی که کسی می‌آید در رده‌ای که دارای تلفذ است برداشت ظالمانه و غاصبانه می‌کند. باید فرهنگ جامعه، فرهنگ صیانت از حقوق و اموال دیگران باشد. فرهنگ اداری ما به‌ویژه باید در قلمرو بیت‌المال جدی باشد و طبعاً در مواردی که نیاز به به برخورد و مجازات است باید با قاطعیت صورت پذیرد. این آسیب و آفت باید از نظام اداری ما برداشته شود و همه ما حساس شویم. این حاصل و فشرده سخنی بود که مستند به ده‌ها روایت و حدیث و قطعه‌های مهمی از نهج‌البلاغه بود که در چند خطبه تقدیم شد و باید در فرهنگ دینی ما فوق‌العاده مورد توجه قرار گیرد.

^۷ - سید رضی، نهج‌البلاغه (صبحی صالح)، ص ۴۱۵: «وَإِنِّي أُفْسِمُ بِاللَّهِ قَسَمًا صَادِقًا لَنْ بَلَّغَنِي أَنَّكَ حُنْتُ مِنْ فِيهِ الْمُسْلِمِينَ شَيْئًا صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا لِأَشَدَّنَّ عَلَيْكَ شِدَّةً تَدْعُكَ قَلِيلَ الْوَفْرِ تَقِيلَ الظَّهْرَ صَنِيلَ الْأَمْرِ وَالسَّلَامِ»

عوامل مبتلا شدن به غضب و تعدی

اما می‌رسیم به این سؤال که چه عواملی این فرهنگ غضب، سرقت و دست‌اندازی به اموال دیگران را به وجود می‌آورد؟ چرا یک فردی، نوجوانی، جوانی، کارمندی، مسئولی، کشاورزی و صاحب صنعتی دستش به سمت غضب اموال دیگران و زیر پا گذاشتن حرمت اموال دیگران می‌رود؟

در مقام این چرایی حدود ده مطلب است که امروز در این خطبه یک مورد از آن‌ها را بیان می‌کنم. این‌ها علل و عوامل گسترش غضب و سرقت و لاپرواہی‌گری در اموال دیگران است که عرض کردم از برداشتن مداد از کیف هم‌کلاسی شروع می‌شود تا می‌رسد به اینکه زمین همسایه را غضب می‌کند و تا اینکه آرام‌آرام می‌رود به سمتی که زمینش را بیشتر می‌کند تا می‌رسد به اینکه خیابان را خراب می‌کند و معبر عمومی را می‌گیرد که به نوعی تعدی در اموال شخصی یا عمومی و بیت‌المال است. همه این‌ها می‌آید در محوری که عرض کردم.

۱. جهل و ناآگاهی

اولین عامل از این عواملی که بحث خواهیم کرد عامل روشن و واضح جهل و نادانی است. بخش زیادی از جرائم به خاطر نادانی و بی‌توجهی به مسئله و حکم شرعی یا قانون از خاطیان صادر می‌شود. «حَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا»^۸ جهل و نادانی از احکام و قوانین اسلام و مقررات حقوقی اولین عامل برای قرار گرفتن آدم‌ها در خطا است. وقتی می‌رویم به سمت اختلاس‌ها و تجاوزات بزرگ و حتی تجاوزات بزرگ جهانی که مستکبران انجام می‌دهند عوامل دیگری است که بعداً خواهیم گفت. اما در بادی و ابتدای امر این است که مسئله را نمی‌داند مثلاً حکم ربا را نمی‌داند و فکر می‌کند که اگر این مقدار اضافه را بگیرد مشکل ندارد درحالی‌که اگر به‌دقت از مسئله ربا اطلاع داشته باشد می‌داند که این اضافه را که گرفته مال طرف است و به او منتقل نشده است و این شخص گناه می‌کند. ربا هم یک مسئله ساری و جاری است. اول گفته‌اند «الْفِئَةُ ثُمَّ الْمُتَجَرِّ فَإِنَّهُ مِنْ بَاعٍ وَ اشْتَرَى وَ لَمْ يَسْأَلْ عَنِ حَرَامٍ وَ لَا حَلَالٍ اِزْتَمَ فِي الرَّبَا ثُمَّ اِزْتَمَ»^۹ اول قانون خدا را بدان بعد به کسب و کار پرداز والا در ربا فرومی‌افتی. یا مسئله را نمی‌داند که مثلاً باید سال خمسی داشته باشد و در پایان سال خمسی حساب کند این مقدار حق بیت‌المال

^۸ - سوره احزاب، آیه ۷۲

^۹ - نعمان بن محمد مغربی، دعائم الاسلام، ج ۲، ص ۱۶

و عموم جامعه است. در بیشتر اوقات خیلی از مردم نمی‌دانند گاهی ده بیست سال اهل خمس و زکات نبوده است یا اهل اینکه جهات شرعی پرداخت کند نبوده است. چون نمی‌دانسته است مبتلا به غضب شده است و تصرف در بیت‌المال بدون مجوز شرعی شده است. یا در اداره است و نمی‌داند که این خلاف را که انجام می‌دهد حق مالیات و بیت‌المال را از بین می‌برد دو تا دفتر دارد و توجه هم ندارد که این جنبه شرعی دارد و قانون اسلامی جنبه شرعی پیدا می‌کند. نمونه‌های زیادی در این زمینه داریم.

یا این که فلان تعدی چون کوچک است آن را سهل می‌گیرد و مرتکب آن می‌شود. غضب کوچک هم گناه بزرگی است و مشمول روایات و مجازاتی که در آن روایات بود می‌شود. صدها نمونه می‌شود گفت که به مواردی اشاره شد.

علاج

حل این مشکل هم این است که ما مسئله و قانون بدانیم و در جایی که به اموال دیگران نزدیک می‌شویم ابعاد شرعی‌اش را بدانیم چرا که به خاطر ناآگاهی و جهل ممکن است در غضب و تجاوز و تعدی به اموال دیگران قرار بگیریم.

انواع جهل

بدانیم که جاهل دو قسم است گاهی جاهل قاصر است و گاهی مقصر است. جاهل قاصر کسی است که نمی‌توانست یاد بگیرد. آن قدر به مسئله بی‌توجه و غافل بود که اصلاً توجه به یادگیری نداشت یا امکان یادگیری نداشت؛ این آدم معذور است. اما امروز غالب ما جاهل مقصر هستیم چون همه راه‌ها برای شناختن فقه و مسائل و قوانین باز است. در دنیای امروز اگر بگوییم کسی دسترسی برای فراگیری و یادگیری نداشت این خیلی کم و نادر است. از این همه سایت و دفتر و ... می‌شود سؤال کرد. جاهل قاصر در این عصر خیلی نادر است و همه اغلب مقصر هستند و به خاطر ناآگاهی گناه می‌کند.

چون اگر جاهل قاصر باشد و دسترسی نداشته باشد معفو است گناه نمی‌کند ولی اثر وضعی دارد، اما غالباً نوع دوم و جاهل مقصر است. جاهل مقصر کسی است که می‌داند گناه می‌کند با کمی تفاوت اما گناه و عقاب دارد. بنابراین ما در دو فصل مسئله غضب و اختلاس و تعدی به اموال بیت‌المال را بحث کردیم. بعد رسیدیم به عواملی که ما را به این گناهان می‌کشاند و شروع کردیم که اولش جهل و نادانی بود. این جهل یا قصوری یا تقصیری بود که غالباً در

زمان حاضر تقصیری است فلذا جهل به عنوان عذر حساب نمی‌شود و واقعاً گناه است کسی که نمی‌داند و بیت‌المال را ضایع می‌کند. در اداره، خانه، کارخانه، محیط کسب و مغازه در حال بردن اموال دیگران است کم یا زیاد. مسئله را نمی‌داند و ربا می‌خورد درحالی که می‌توانست یاد بگیرد.

عوامل دیگر هم است که به تدریج عرض خواهیم کرد.

خدایا تو را به همه قداستی که در ماه مبارک رمضان بود و همه عباداتی که بندگان شایسته تو در این ماه شریف انجام دادند قسمت می‌دهیم ما را در مسیر تقوا و رعایت قوانین و مقررات الهی و حقوق دیگران ثابت قدم بدار.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ اِنَّا اَعْطَيْنَاكَ الْكُوْثَرَ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ اِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ^{۱۰}

خطبه دوم

بسم الله الرحمن الرحيم الحمد لله رب العالمين بارئ الخلائق أجمعين ثم الصلاة والسلام على سيدنا ونبينا وحبينا
أبي القاسم المصطفى محمد وعلی مولانا علی بن ابيطالب وعلی الصديقة الطاهرة فاطمة الزهراء وعلی الحسن و
الحسين سيدی شباب أهل الجنة وعلی أئمة المسلمين علی بن الحسين و محمد بن علی و جعفر بن محمد و موسی
بن جعفر و علی بن موسی و محمد بن علی و علی بن محمد و الحسن بن علی و الخلف القائم المنتظر حججک
علی عبادک و أمنائک فی بلادک ساسة العباد و اركان البلاد و ابواب الايمان و أمناء الرحمن و سلالة النبين و صفوة
المرسلين و عترة خيرة رب العالمين صلواتک عليهم اجمعين. اللهم عجل فرجه و سهل مخرجه و اوسع منهجه و
اسلك بنا محجته

توصیه به تقوا

اعوذ بالله من الشيطان الرجيم بسم الله الرحمن الرحيم «يا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ»^{۱۱} عِبَادَ اللَّهِ
أَوْصِيكُمْ وَنَفْسِي بِتَقْوَى اللَّهِ وَ مِلَازِمَةِ أَمْرِهِ وَ مِجَانِبَةِ نَهْيِهِ وَ تَجَهُّزُوا رَحِمَكُمُ اللَّهُ فَقَدْ نُودِيَ فِيكُمْ بِالرَّحِيلِ^{۱۲} وَ تَزَوَّدُوا
فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَى^{۱۳}

بار دیگر همه شما و خودم را به تقوای الهی و پرهیزگاری و پارسایی و استمرار بخشیدن به پیام ماه مبارک رمضان در
همه سال و در همه احوال سفارش و دعوت می‌کنم. ماه مبارک رمضان ماه پرفروغ و درخشنده و پرانرژی معنوی
بود که انسان‌ها باید در پرتو این ماه شریف و اعمال و عبادت‌های آن لبریز از تقوا شوند و چنان شارژ تقوا در ماه
رمضان انجام شود که در طول سال آن انرژی و توان تقوایی و پارسایی استمرار پیدا کند. یکی از نشانه‌های این که ماه
شریف رمضان را درک کردیم و به فضیلت‌های آن نائل شدیم و شاخص آن این است که ببینیم این تقوا با پایان نماز

^{۱۱} - سوره توبه، آیه ۱۱۹

^{۱۲} - سید رضی، نهج البلاغه (صبحی صالح)، خطبه ۲۰۴، ص ۳۲۱

^{۱۳} - سوره مائده، آیه ۳۵.

روز عید فطر تمام می‌شود یا اینکه استمرار پیدا می‌کند. اگر دیدیم که در ماه مبارک رمضان فرهنگ جامعه و زندگی شخصی ما نورانی بود اما با پایان ماه مبارک رمضان با آن وداع کردیم و همه آن مفاتیح و دعا و راز و نیاز و اطعام و توجه به دیگران و قرآن خواندن و عبادت همه تمام شد بوسیدیم و کنار گذاشتیم و شعاع آن ادامه پیدا نکرد نشانه این است که رمضان عمیقی را درک نکرده‌ایم به اعماق بی‌نهایت و ژرف ماه مبارک رمضان راه نیافته‌ایم. راه ماه مبارک رمضان باید بعد از آن ماه استمرار پیدا کند.

خدایا به ما توفیق رعایت همه شاخص‌های تقوا در همه شئون زندگی عنایت و کرامت بفرما.

مناسبت‌ها

موضوعات و مناسبت‌هایی را فهرست‌وار عرض می‌کنم:

۱. گرامیداشت هفته صنایع‌دستی و هفته جهاد کشاورزی

ما در هفته پیش رو مناسبت صنایع‌دستی را داریم و اوایل هفته بعد مناسبت هفته جهاد کشاورزی را داریم. البته من امروز صبح از جهاد کشاورزی گزارشی می‌خواستم هرچند دیر هنگام بود و به مسئول محترم مربوطه‌شان دسترسی پیدا نشد و گزارشی دست من نرسید اما در جریان هستم و از اقداماتی که جهاد کشاورزی در سطح شهرستان و استان در بخش‌های کشاورزی و دامداری و حوزه‌های مرتبط با این مقوله صورت داده‌اند اطلاع دارم. باید از این اقدامات تشکر کرد و از مردم عزیزی که به‌رغم همه تنگناها در حوزه کشاورزی زحمت می‌کشند باید تشکر کرد و امیدواریم که بر اساس برنامه‌ها با جدیت و دقت روزافزون پشتیبانی و حمایت از مقوله کشاورزی و دامداری استمرار پیدا کند.

الف) نکات اساسی و مهم در زمینه کشاورزی

در اینجا چند نکته مهم است که بارها گفته شده است و پیگیری هم انجام می‌شود و جدی‌تر هم باید دنبال شود:

۱. لزوم تغییر نظام آبیاری موجود

نظام آبیاری و کشاورزی مان باید آرام آرام تغییر کند و از این وضع اسراف آمیزی که در سطح کشور در اتلاف منابع آبی در حوزه کشاورزی داریم بیرون بیاوریم، هرچند برای رسیدن به این هدف سرمایه‌گذاری عظیم و فرهنگ درست می‌خواهد. هفتاد هشتاد درصد منابع آبی کشور در حوزه کشاورزی مصرف می‌شود در حالی که باید ده بیست درصد باشد اگر راه درست علمی و کشاورزی فنی و آبیاری علمی و فنی اجرا شود. این مقوله‌ای است که هم مردم و هم مسئولان باید تلاش کنند تا نظام آبیاری ما اصلاح شود به‌ویژه در استان‌ها و کشور ما که وضع آبی خیلی مناسبی ندارد. این یک مطلب مهمی است که باید دنبال شود.

۲. حمایت جدی از کشاورزان و دامداران

مسئله دوم حمایت‌های جدی از کشاورزان و دامداران است، خصوصاً در این شرایطی که مواد اولیه و مسائل مختلفش با گرانی سنگینی مواجه است. این حمایت‌ها باید در انواع و اقسام آن گسترش و افزایش پیدا کند تا این قشر بتوانند روی پای خودشان بایستند.

۳. رونق بخشی به صنایع تبدیلی

نکته سوم هم رونق بخشیدن به صنایع تبدیلی در حوزه کشاورزی و دامداری است. صنایع کوچک تبدیلی که می‌تواند به بازار تولید محصولات رونق دهد.

۴. لزوم توجه به کشاورزی علمی

نکته چهارم هم این است که باید نوع کشاورزی علمی شود. البته ما مواد و محصولات اصلی کشاورزی که جنبه استراتژیک و راهبردی در استقلال کشور دارد مانند گندم را باید در صدر اولویت‌ها قرار دهیم. ما خوشبختانه به خودکفایی برگشته‌ایم اما همیشه در مرز حرکت می‌کنیم.

این‌ها نکاتی بود که در حوزه کشاورزی و دامداری باید دنبال شود.

ب) صنایع‌دستی از مقوله‌های مهم در اقتصاد مقاومتی

مطلب دیگر و نکته دوم صنایع‌دستی است. صنایع‌دستی از مقوله‌های مهم در اقتصاد مقاومتی است. اگر همین‌الآن دولتمردان ما واقعاً جدی‌تر از گذشته با رویکرد اقتصاد مقاومتی پای‌کار بیایند و صنایع‌دستی در هر شهرستان و استان و سراسر کشور مورد حمایت قرار دهند اشتغال زیادی ایجاد می‌کند و هنرهای زیادی رواج پیدا می‌کند و بنیه اقتصادی کشور هم قوی می‌شود درحالی‌که خیلی از آن‌ها هم آلودگی ندارد. از قبیل زیلو در شهر ما و انواع هنرهای دستی که در شهر ما و استان یزد است و در سراسر کشور ما یک ظرفیت بالایی در هنرها و صنایع‌دستی وجود دارد و تقویت و توسعه آن‌ها می‌تواند یک شاخص مهم در اقتصاد مقاومتی به شمار بیاید. درحالی‌که وضع فعلی کافی نیست. اگر دولت واقعاً برنامه‌ریزی‌های جامع‌تر و تسهیلات قوی در گشودن دروازه‌های صادرات و بازار کار داشته باشد شما بدانید که درصد بالایی از بیکاری در کشور رفع می‌شود و ارزآوری‌های خوبی خواهیم داشت.

پارسال قم یک نمایشگاه در بیروت برگزار کرد. بخش مهمی از مواردی که به آنجا رفت صنایع‌دستی بود مانند از انگشتی و تسبیح بگیرید تا فرش چقدر در آنجا مورد استقبال قرار گرفت و چقدر ارزآوری داشت. گزارشی که مسئولان قم می‌دادند فوق‌العاده بالا بود. این یعنی ظرفیت بالای هنر ایرانی و صنایع‌دستی و اقتصاد بومی و مقاومتی.

لزوم باور مسئولین به اقتصاد مقاومتی با همه اقتضانات آن

منتها باید مسئولین ما باید اقتصاد مقاومتی را با همه اضلاع آن باور کنند و همین که باید برای آن برنامه‌ریزی کنند. ما در استان و شهرمان باید به این مقوله توجه کنیم. البته در هر دو زمینه از کسانی که اقداماتی انجام داده‌اند تشکر می‌کنم، اما در حوزه کشاورزی و دامداری و هم حوزه صنایع‌دستی در آغاز راه هستیم پله‌های زیادی است که باید گام زد و پیش رفت البته من گاهی در جلسات خصوصی می‌گویم که کاش ما جهاد سازندگی و کشاورزی را ادغام نکرده بودیم. چون کشاورزی مزایایی داشت که جای خودش است و جهاد سازندگی هم با روح انقلابی و جهادی

در دفاع مقدس و آبادانی روستاها کار می‌کرد و بعضی از آن مزایا از بین رفت. به هر حال دوستان الآن زحمت می‌کشند و باید هر دو حوزه را جدی گرفت.

۲. مقابله با تحریم‌ها و تهدیدات دشمن

از این دو مسئله به یک مسئله راهبردی امروز کشورمان منتقل می‌شوم. ما در شرایط تحریم و فشارهای ظالمانه اقتصادی قرار داریم که این دزدان سرگردنه دارند بر کشور ما و برخی از کشورها تحمیل می‌کنند. حقیقتاً هم این‌ها دزد سرگردنه هستند و بدون هیچ منطقی به جان مردم کشورهای مظلوم و مستضعف دنیا می‌افتند تا آن‌ها را اسیر کنند و در این راه از ابزار اقتصادی استفاده می‌کنند. این درواقع یک دزدی بزرگ و غارت‌گری عظیم و دزدی سرگردنه به مفهومی که قدیم می‌گفتند البته در ابعاد بزرگ جهانی که ما با آن مواجه هستیم.

۲-۱. لزوم تبدیل تحریم به فرصت

بارها رهبر معظم فرموده‌اند و این راهبرد مهم را تأکید کرده‌اند و به‌درستی به آن توجه نشده است و آن این است که ما باید از این فرصت تحریم بهره بگیریم برای پاره کردن زنجیرهای وابستگی اقتصادی و برای اینکه بودجه کشور را از نفت آزاد کنیم. آن روزی را باید جشن بزرگ بگیریم که بودجه کشور ما از این خام‌فروشی ذخایر و منابع انرژی نفت و گاز و همین‌طور سایر معادن آزاد شود. ما باید به‌جایی می‌رسیدیم و برسیم که وقتی اعلام می‌کنند نفت شما صادر نشود یک بشکه هم صادر نشود و تمام اقتصاد ما روی پای خودش بایستد. این شدنی است اگر تمام مسئولان و همه ملت پای کار بیایند ما می‌توانیم این بند ناف اقتصاد که وصل به خام‌فروشی است را ببریم و قطع کنیم و به بلوغ اقتصادی برسیم که این رکن مهم اقتصاد مقاومتی است.

۲-۲. مردم از بازوان در چرخه اقتصاد مقاومتی

یک بخشی هم دست شما مردم است. شاید هفته‌های قبل اشاره کردم. اینجا از همین تریبون از کسانی که دستی در صنایع کاشی و سرامیک دارند سؤال کردم. سال‌ها است که همیشه تأکید می‌شود که زنجیره قطعه‌سازی و مواد اولیه

صنایع سرامیک را در استان و در این شهر میبد تکمیل کنید. البته خبرهای خوبی دادند خود مردم که جلو رفته‌اند. هفتاد هشتاد درصد می‌گفتند نمی‌دانم چه مقدارش دقیق است که زنجیره سرامیک و کاشی در خود میبد و استان انجام می‌پذیرد. ما باید برویم به سمت اینکه زنجیره صنایع مخصوصاً صنایع استراتژیکمان مانند کشاورزی در مواردی که راهبردی است خودمان تکمیل کنیم و در صادرات فقط محصول کار شده صادر شود. ما نباید هیچ محصول خامی را به هیچ جای عالم صادر نکنیم مگر در حدی که لازم است و تشخیص راهبردی می‌دهیم. این یک نکته مهمی است و دولت‌مردان ما باید پای این تئوری مهم اقتصاد مقاومتی بیایند که انتظار می‌رفت در طول چهل سال پس از انقلاب به آنجا برسیم. البته الآن هم اتفاق افتاده است البته دقیقش را نمی‌دانم شاید حدود ۵۰ درصد وابستگی نفت داشته باشیم آمارها از ۳۰ تا ۶۰ هفتاد درصد گفته می‌شود بر اساس شاخص‌هایی که متفاوت است. البته این کافی نیست نباید اقتصاد ما به هیچ‌عنوان به خام‌فروشی وابسته باشد این سختی دارد اما شدنی است و باید کار شود.

این هم نکته مهمی است که یک بخش از راهبرد اقتصاد مقاومتی در حوزه صنایع دستی است، بخشی در حوزه کشاورزی است و بخشی هم در صنایع ماشینی است. اینکه ما خام‌فروشی را از چرخه اقتصادی‌مان قطع کنیم و این همت بزرگ مردمی می‌خواهد.

۲-۳. نیاز به ارائه تسهیلات توسط دستگاه‌های اداری

البته دستگاه‌های اداری هم باید جاده را باز کنند. مع الاسف سنگینی کار اداری‌مان طوری است که راه برای رونق بخشیدن به اقتصاد توسط مردم باز نیست. نمی‌خواهم قدرشناسی کنم اقدامات خوبی صورت گرفته است اما این کم است و نیاز به اقدامات اساسی احساس می‌شود.

۳. تقدیر از بصیرت و مقاومت ملت ایران و امت اسلامی

نکته‌ای هم که اینجا باید در بخش نهایی سخن عرض کنم همان‌طور که در نماز عید فطر عرض شد باید از ملت بزرگ ایران برای نشان دادن این هوشمندی، بصیرت، بیداری و این هوشیاری که علی‌رغم گرانی‌ها، سختی‌ها و

مشکلاتی که قشر متوسط جامعه ما را تحت تأثیر قرار داده است و به‌سختی افکنده است تقدیر و تشکر کرد. این نوع هوشیاری در طبقات مختلف ما جای تحسین دارد که مردم ما در ماه مبارک رمضان در جمعه‌ها و جماعت‌ها و در مساجد و محافل و در نماز عید فطر و اوج آن در راهپیمایی پرشکوه روز قدس چنین به رخ دنیا کشیدند. هوشیاری و بیداری این ملت قابل وصف نیست. این بیداری و هوشیاری، این پیروی از آرمان‌های بزرگ امام و شهدا، این پیروی از فرامین رهبری و همراهی با جبهه مقاومت اسلامی و با مظلومان عالم را به جهانیان نشان دادید و خدا را باید بر این نعمت شاکر باشیم. آفرین بر شما و مطمئن باشید که این حضور پرشکوه هیمنه دشمن را می‌شکند و آن‌ها را به عقب می‌راند.

۱-۳. ضرورت احتجاج دستگاه دیپلماسی در قبال تسلیحات کشتار جمعی استکبار

نباید فریب بخوریم که در این معرکه‌ای که قرار داریم کوتاه بیاییم یا امیدمان و شجاعتمان را از دست بدهیم. مسئولان بدانند شجاع باشند و محکم بایستند که خدا کمک خواهد کرد.

ما باید امروز جای مذاکره را تغییر دهیم. دستگاه دیپلماسی ما باید با امریکا و اروپا و صاحبان صنایع و تسلیحات اتمی و شیمیایی و سلاح‌های کشتار جمعی مواجه کند. خیلی این‌ها پر رو هستند. شما خودتان تسلیحات اتمی دارید، سلاح‌های کشتار جمعی دارید و هر روز در پرونده‌تان غارتگری ثبت می‌شود.

شما باید بیایید به وجدان بشریت پاسخ دهید و شما باید محاکمه شوید. یک امت مظلومی که می‌خواهد حق خودش را داشته باشد از فلسطین، ایران، سوریه و عراق مورد تهدید قرار می‌دهید بدانید که شما پیش وجدان بشریت محکوم هستید و بدانید که به فضل خدا باعظمت این ملت و جبهه مقاومت، با شجاعت و بیداری این ملت و با امواج توفنده انقلاب اسلامی شما در این مسیر ظالمانه شکست خواهید خورد. (تکبیر)

۲-۳. مذاکره ذلیلانه با جبهه استکبار نشانه دوری از حکمت و عقلانیت

شما کی اهل منطق و عقل در روابط میان ملت‌ها و دولت‌های دنیا بوده‌اید؟ تاریخ شما لبریز از جنایت و خیانت است. امروز هم تهدید می‌کنید و فشار می‌آورید و بعد می‌گویید مذاکره و از آن دم می‌زنید!!!

هیچ انسان حکیم، شجاع و فرزانه تسلیم مذاکره ذلیلانه و از موضع ضعف نخواهد شد. ملت ایران هم با رهبری شجاعانه و حکیمانه او با اقتدار معنوی و ایمانی خواهد ایستاد. تمام دستگاه‌ها هم باید این نگاه بلند را تبعیت کنند و انشاء الله ملت از این سختی هم عبور خواهد کرد.

دعا

نسئلک اللهم و ندعوک باسمک العظیم الاعظم الاعز الاجل الاکرم یا الله ... یا ارحم الرحمین، اللهم ارزقنا توفیق الطاعة و بعد المعصية و صدق النیة و عرفان الحرمة، اللهم انصر الاسلام و اهله و اخذل الکفر و اهله، خدایا دل‌های ما را به انوار رمضان روشن بفرما، آسیب‌ها و مشکلات را به برکت ماه مبارک رمضان دور بساز، به ما توفیق خدمت به خلق خدا و جامعه و انقلاب و جامعه عنایت بفرما، دل‌های ما را به انوار قرآن و عبادت و دعا روشن بفرما، ما را به رسیدگی به مستمندان و همراهی با محرومان و عبادت و دعا و نیایش و زنده داشتن یاد خدا و رونق بخشیدن به مساجد توفیق روزافزون عنایت بفرما، اعمال ما را قبول بفرما، توبه، انابه و عبادات ما را مورد لطف و کرمات خود قرار بده، گناهان ما را ببخش، ما را از شر وساوس داخلی و بیرونی محافظت بفرما، آسیب‌ها را از جامعه ما دور بدار، نسل جوان ما را به اوج عزت، ایمان و افتخار برسان، همه مخاطرات را از کشور و امت اسلام دور بدار، شر دشمنان اسلام به‌ویژه اسرائیل غاصب را از سر همه مرتفع بفرما، شر تکفیری‌ها، داعشی‌ها و تروریست‌ها را به خودشان بازیگردان، ما را از همه خطرات مصون بدار، باران رحمت و برکات را بر ما نازل بفرما، مشکلات اقتصادی کشور را مرتفع بفرما، مسئولان ما را به انجام وظایف، خدمات صادقانه و الهی‌شان آشنا و موفق بدار، مریضان ما، مریضان مدنظر و جانبازان را شفا کرامت بفرما، مسلمانان مظلوم بحرین، یمن، عراق، سوریه، میانمار و دیگر مسلمانان مظلوم در اقصا نقاط جهان را نجات کرامت بفرما، اموات و درگذشتگان ما، درگذشتگان از این جمع و

تازه درگذشتگان را غریق بهار رحمت بفرما، ارواح تابناک شهیدان، شهیدان اسلام و انقلاب اسلامی، شهیدان دفاع مقدس، شهیدان مدافع حرم و مقاومت و بین‌الملل اسلامی شهدای این جمع و امام شهدا را با اولیای خودت محشور بفرما. ما را از گناهان همه ایام سال مصون بدار، توبه و انابه و عبادت ما را قبول بفرما، ملت ما را برای همه مراسم اخلاقی و دینی و معنوی موفق و مؤید بدار. سلام ما را به محضر امیرالمؤمنین، امامان و مولایمان حضرت ولیعصر (عج) ابلاغ بفرما.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ اللّٰهُ الصَّمَدُ لَمْ یَلِدْ وَلَمْ یُولَدْ وَلَمْ یَكُنْ لَهُ کُفُوًا اَحَدٌ^{۱۴}